

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiariam, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Item Vidimvs Et Audivimvs Privilegium clara recordationis Henrici sexti
Rom. Imperatoris, sub hac forma conscriptum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13578

Iustis igitur prædictorum Comitum petitionibus annuentes eo quo rogauerunt tenore, præfatum Monasterium, cum Monachis & omnibus ibidem in præfens collatis, vel in posterum conferendis, in nostram immunitatem recipimus, & hoc regali præcepti nostri libertate donatum & perpetuo confirmatum nostræ manus subscriptione roborauimus, & in æternæ memoriæ testimonium, sigilli nostri impressione insigniri iussimus. Signum Domini Henrici III. Regis inuictissimi, Theodoricus, Cancellarius vice Bardonis Archicapellani recognouit. Data Calend. Januarij, indictione octaua. Anno Domini cæ incarnationis 1040. An. autem Dñi Henrici ordinationis XII. Regni verò primo. Actum Ratisbonæ feliciter, Amen.

ITEM VIDIMVS ET AUDIMVS PRIVILE-

gium clara recordationis Henrici sexti Rom. Imperatoris, sub hac forma conscriptum. :

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Henricus sextus, diuina fauente clementia Romanorum Imper. & semper Augustus. Si ad Ecclesias & loca venerabilia benignè dirigimus aciem mentis nostræ, ac eorum profectib. intendimus diligenter, nedum æternæ retributionis merita, sed laudis præconia consequimur temporalis. Hinc est quod bonam ac religiosam consuetudinem antiquorum Regum seu Imperatorum imitantes, honestis personis atque venerabilib. locis Majestatis nostræ defensionem ac præsidium impendere debem, quatenus & Imperij nostri sublimitas ex inde clarius eniteat, & diuina gratia largius nobis salutem & auxilij suffragium impendat. Nos equidem ex relatione illustrium virorum & ex priuilegijs Antecessorum nostrorum liquidò compertum habemus, quod Comes Adalbero, Nobili exortus pro sapia, quoddam Monasterium, Ebersperg nomine. in Comitatu Stainharing situm, magnis atq. copiosis expensis laudabiliter condidit, diuitiis & magna gloria sublimauit, & auctoritate ac priuilegijs plurimùm Antecessorum nostrorum regalis Abbatie titulo decorauit, vt in honore sancti Sebastiani Martyris diuinus ibidem cultus perpetualiter celebretur. Cuncta quoque ad præfatem Cœnobiũ pertinentia, vel quæ in futuro munificentia Regum & Imperatorum, largitione Pontificum, oblatione fidelium, adipisci poterit, tam quæ sitis quàm inquisitis, in partibus & in Alpibus, pascuis, syluis, aquis, aquarũ ue decursibus, venationibus, piscationibus, viis, & inuis, cum decimatione Abbatie & præfenti ac futura syluarũ extirpatione, sub Abbatis potestate, loci eiusdem, absque omni personarũ contradictione perenniter esse constituit. & vbicunq. eorum naues & carri vel sonmarij aduenerint, absque telonei transeant exactione, &c. Nos igitur inuicta diuinæ gratiæ prædictorum Antecessorum nostrorum vestigia sequentes, cuncta quæ illi statuerunt, & nos eadem Imperiali auctoritate approbamus, Ecclesias quoque & Basilicas in dotibus suis erectas, cum fundis & prædijs ad eas pertinentibus & plebe, dicto Monasterio confirmamus; etiam quæcunq. generantur in humo, vel quæ latent sub terra, siue sint venæ salis, vel ferri, argenti vel auri, vel cuiuslibet metalli. Nouerit ergo vniuersitas fidelium, quod iam prædictum locum sic in nostram & in omnium successorum nostrorum Regum & Imperatorum protectionem recepimus, vt sit regalis Abbatia in perpetuum, omnimoda libertate sublimata, & ab omni subiectionis obligatione libera, vt nullus Archiepiscoporum, Episcoporum, Ducum, Marchionum, Comitum vel aliquorum omnino persona præsumat hanc molestare, vel à iuris sui statu di-

minuere

minuere. Compertum etiam habens decorem & reuerentiam eiusdem Monasterij, ex Aduocatorum importunitate & praua consuetudine, valde immutatam esse, & antiquam pulchritudinem Antecessorum nostrorum diligentia decenter exornatam in eadem domo penè delectam audiuius, quæcunque in dicta domo vitiosa consuetudo aut iniqua exactio Aduocatorum violentia, vel cæterorum omnium negligentia emeruisse videtur, iudicio ac sententia Principum penitus reprobauimus. Statuimus quoque, vt Abbas absque omni respectu Aduocati Officiales, villicos, mansionarios, in locis necessariis, prouideat & disponat; famuli etiam eiusdem domus qualitercunque excesserint, & ex culpa pœnam meruerint, pœna talis, dimidiam libram denariorum non excedat, nisi furtum vel homicidium commissâ fuerint, aut violenta oppressio mulierum; Ministerialibus exceptis, qui pro pœna sex solidos exhibebunt. Ad hæc mandato præcipimus, vt nullus de cætero Aduocatus Ministerialibus eiusdem Monasterij violentiam audeat inferre, vel iniuriam: Quod si attemptare præsumpserit nostram Maiestatem, is, qui laesus est, appellare non differat. Si quis Ministerialium extra sui Monasterij Collegium matrimonium contraxerit, omne patrimonium cum Fœdo ab eadem Ecclesia conquisito, liberè & sine omni contradictione Monasterio cedat, nullo malo ad alienandû præueniente ingenio. Nullus etiam Aduocatus ibi hæreditario iure existat, sed Abbas communicato fratrum Collegij consilio, iustum & idoneum defensorem, licenter eligant, qui postquam de iure & rebus Ecclesiæ conseruandis per Sacramentum certitudinem fecerit, Bannum à Rege vel Imperatore suscipiat. Quod si postmodum Sacramenti oblitus fuerit, & iura Ecclesiæ violauerit, & tam ipsos Monachos, quam eorum homines & possessiones, hospitalibus & indebitis placitis & exactionibus vexauerit, Abbas, Regia suffultus auctoritate, habeat plenam potestatem subrogandi sibi meliorem & vtiliorem. Item decernimus, sicut ex approbatione priuilegiorum Antecessorum nostrorum cognouimus, & auctoritate propria confirmamus, vt huiusmodi Aduocati zelo diuino ducti potius, quam commodo temporali, de commissis sibi Ecclesiis defendendis iure Aduocatiæ nihil amplius exigant, quam vnum modium auenæ vsualis mensuræ Monasterij & vnum agnum. Item decernimus, quod Ministeriales Ecclesiæ fidelitate & homagio debito Abbati sint astricti. Præterea si Prælati Ecclesiæ aliqua necessitate cogente, damnum sibi vel rebus suis illatum, saluo ordine suo recuperare non valuerint, ipsos Aduocatos in competentem locum aduocent, vbi causas quærimoniæ diligenter discutiant, nihilque ibi ab eis vel eorum colonis, quasi sub iustitia exigant, sed cum charitate, quod eis impensum fuerit recipiant. Sanè fratribus eiusdem Monasterij præsentibus atque futuris liberam facultatem eligendi Abbatem concedimus, & electus inuestituram à Rege vel Imperatore per sceptrum accipiat. Insuper quæcunque bona ad idem Monasterium pertinere dignoscantur, siue temporibus futuris iustis & rationabilibus modis peruenire poterint, salua & illibata eidem perpetuo iure permanere decernimus. Et ne quisquam hominum vniuersa hæc nefario ausu præsumat inuadere, occupare, minuere, vel quolibet modo alienare, cuncta sub nostræ Majestatis tuitione suscipimus, & præsentis scripti priuilegio communimus.

Si quis autem contra hanc nostræ Majestatis paginam temere venire præsumpserit, centum libras purissimi argenti fisco nostro persoluat, & totidem supradicto Monasterio componat. Vt autem hæc nostræ potestatis auctoritas firma futuris temporibus & inconuulsa permaneat, præsentis scripti & sigilli nostri attestatione confirmamus. Huius reitestes sunt, Henricus Würtzburgensis

Metrop. Salsb. Tom II.

A a

gensis

genfis Epifcopus, Otto Frifingenfis Epifcopus, Conradus Abbas de Salued, Erol-
 dus Abbas de Weiffenburg, B. Dux Meraniæ, Comes Al. de Pogen, Com. Fr. de
 Abinberch, B. Burggravius de Hennêberg, B. de Vfldorff, Kuno de Meffenberg,
 Seifrid Marfchalcus de Hagen, & alij quam plures. Signum Domini Henrici sex-
 ti, Romanorum Imperatoris inuictiffimi.

ACTA sunt hæc Anno incarnationis Dominicæ, millefimo, feptuagesimo
 tertio, Indictione fexta, regnante Domino Henrico fexto, Rom. Imperatore
 gloriofiffimo, anno regni eius XXIII. Imperij verò tertio.

DATVM apud Wirzburg, 15. Kalend. Iunij. Præfente itaque & petente vene-
 rabili Henrico, Monasterij prædicti Abbate, Principe nostro dilecto, vt fupra di-
 cta priuilegia innouare & confirmare de folita benignitate regia dignaremur,
 nos eius deuotis fupplicationibus inclinati, prædicta priuilegia & fingula, quæ
 continentur in eis, innouamus, & fcripti præfentis patrocini confirmamus.
 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc noftræ innouationis & confirmatio-
 nis paginam infringere, aut ei in aliquo aufu temerario contraire. Quod fi face-
 re præfumpferit, grauè noftræ Majestatis offenfam fe nouerit incurriffè. Testes
 huius rei funt, Hartmannus Auguftenfis Epifcopus, H. Tridentinus Epifcopus,
 Hilprandus Eystetenfis Epifcopus, Ortolphus Abbas Burenfis, Henricus Præpo-
 fitus de Wertfée, Alb. Præpofitus Illmünftrenfis, Henricus Præpofitus Ottin-
 genfis, Ludouicus Comes Palatini Rheni, Dux Bauariæ, Philippus Dux Carin-
 thiæ, Meinhardus Comes Tyrolenfis, Fr. Burggravius de Nürnberg, Gebhardus
 Comes de Hirschberg, Henricus Comes de Furftenberg, Al. Comes de Hohen-
 berg, Ludouicus Comes de Otingen, Hugo Comes de Werdenberg, Theobal-
 dus Comes de Phirreto, Henricus Comes de Vriburch, & quam plures alij. Si-
 gnum Domini Rudolphi, Romanorum Regis inuictiffimi.

DATVM apud Auguftam, 15. Calendas Iulij, Indictione tertia, Anno Domini
 1275. regni verò noltri fecundo.

Sepulti funt in hoc Monasterio Nobiles de Pienzenau, in Capella S. Stephani,
 ad dexteram Chori, Otto illius familiæ, Vicedominus Ducum in fuperiori Ba-
 uaria, Inftituit ibi anniuersarium, cum quotidiana Miffa, deditque Monasterio
 800. ducatos, quibus Abbas redemit Hofmarchiam Kundl in Comitatu Tyrolæ-
 fi. Item vineas aliquot in Austria oppignoratas iuxta litteras illius foundationis
 de Anno 1397.

ADDITIONES.

- a. ERRAT hic Auentinus, ex quo haufit Dn. Hundius. Teftibus namque Chro-
 nographis noltris, Templum D. *Sebastiani Eberfperga* non post bellum Hun-
 garicum an. l. v. fupra dcccc. habitum, fed ante illud; non an. lxx. fed xxviii. nõ
 ab his tribus *Eberhardo* Scil: *Adalberone*, & fofore eorum *Wilpirga*, fed à fofolo *Puer-
 hardo* extructum fuit tempore Henrici I. Reg. Rom. & Arnolphi II. Boiorum
 Ducis. Hi porrho tres fimul; non templum, fed Monasterium, non anno lxx.
 fed à xxviii. vfque ad xxxiv. fpatio fexennij videlicet conftruxere. Anno autem
 lxx. vel potius lxxiv. præfatum templum confecratum primum fuit, non ædi-
 ficatum; idque procuratione & fumptibus, non trium præfatorum, fed Comi-
 tis *Vadalrici* vnus ipforum filij, puta *Adalberonis*.
- b. Adalbero cum fofore fua *Wilpirga*, & coniuge *Richildi* circa annum lxxx.
Euerhardus verò decennio ante h. e. lxx. circiter obiit. Et hoc quo-
 que veritate caret, Comitem *Vadalricum* cum *Richarde* Coniuge Augu-
 ftinia